

national og international ret forbyder anvendelse af tortur mod en tilbageholdt uanset karakteren af en lovovertrædelse.

Det siges endvidere, at både Europaråds og FN'komiteerne mod tortur har fundet, at anvendelsen af tortur er udbredt på tyrkiske politistationer, og at tyrkisk lov indeholder utilstrækkelige garantier mod anvendelse af tortur.

7. I en rapport af 9. oktober 1996 fra *EU-Kommissionen* om forløbet af samarbejdet mellem EU og Tyrkiet siden toldunionens ikrafttræden pr. 1.1.1996 konstateres i et afsnit om krænkelse af menneskerettigheder, at den politiske situation i Tyrkiet (manglende regeringsautoritet i koalitionsregeringen) har gjort det vanskeligt at foretage de nødvendige konsekvente skridt mod tortur, mishandling af fanger, forsvindinger og extra-judicielle henrettelser.

EU-Kommissionen finder, at der har kunnet konstateres manglende fremskridt i gennemførelsen af regeringens arbejdsprogram til styrkelse af demokrati og menneskerettigheder.

8. Til de forannævnte udenlandske oplysninger om forekomst af tortur i Tyrkiet kan føjes en rapport fra *Den Tyrkiske Menneskerettighedsfond (Human Rights Foundation of Turkey)*.

I en rapport udgivet i Ankara i marts 1996 med titlen »File of Torture« og undertitlen: »Deaths in Detention Places or Prisons 12.9.1980 – 12.9.1995«, fremlægger den nævnte fond et omfattende talmateriale for tilfælde af torturudøvelse i Tyrkiet. I rapporten siges det således i et afsnit om »Determined Torture Cases«, at fonden for perioden begyndelsen af 1989 til slutningen af august 1995 konstaterer 4.281 tilfælde af torturudøvelse i detentioner eller fængsler. 1.454 af disse tilfælde var fastslået i lægerapporter.

Foranstående oplysninger bygger på et udvalg af de seneste internationale og nationale rapporter, herunder en rapport fra den tyrkiske menneskerettighedsorganisation. En sådan gennemgang kan ifølge sagens natur ikke give et udtømmende grundlag for at vurdere forekomsten af tortur i Tyrkiet.

Oplysningerne om forekomsten af tortur i Tyrkiet er så overvældende, at de ikke kan betvivles. De tyrkiske myndigheder benægter ikke, at tortur finder sted, men påstår, at overtrædelser af forbudet retsforfølges. De gentagne indskærpelser af forbudet vidner imidlertid om

alvorlige vanskeligheder med at sikre forbudets overholdelse.

Der har i den seneste tid kunnet konstateres et internt pres i Tyrkiet mod regeringen for gennemførelse af reformer i retning af demokratisering og fremme af respekt for menneskerettigheder for at forbedre landets forhold til Europa.

Det var på denne baggrund, at den tyrkiske udenrigsminister den 17. oktober 1996 gav meddelelse om en række foranstaltninger til forbedring af menneskerettighedssituationen. Regeringen agter således at afkorte længden af varetægtsfængslinger for at imødegå forekomst af tortur.

Tyrkiske regeringer har tidligere over for deres europæiske partnere bebudet reformer på menneskerettighedsområdet. Et sådant løfte blev således givet forud for vedtagelsen i december 1995 i Europa-Parlamentet af ikrafttræden af toldunionen mellem Tyrkiet og EU.

Det må imidlertid konstateres, at det hidtil ikke er lykkedes skiftende tyrkiske regeringer at omsætte disse løfter til handling.

Udenrigsministeriet, den 25. oktober 1996.

Spm. nr. S 563

Til justitsministeren (20/11 96) af:
Søren Søndergaard (EL):

»Vil ministeren oplyse, hvilke advokater han har antaget i henhold til retsplejelovens paragraf 784, stk. 2 (beskikkede advokater), samt efter hvilke retningslinjer de arbejder?«

Svar (6/12 96)

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Ifølge retsplejelovens § 784, stk. 1, skal der, inden retten træffer afgørelse om indgreb i meddelelsesfriheden efter retsplejelovens § 783, beskikkes en advokat for den, som indgrebet vedrører, og advokaten skal have lejlighed til at udtale sig.

Angår efterforskningen en overtrædelse af straffelovens kapitel 12 (forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed) eller kapitel 13 (forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder m.v.), beskikkes advokaten fra en særlig kreds af advokater.